

for Staten til nu at gribe ind i disse Forhold, som hidtil have udviklet sig fyldestgørende, tilfredsstillende ad Frivillighedens Vej. Det forekommer mig, at man meget mere maa have Betænkelse ved nu at forlade den Vej, og gribe ind i denne private Virksomhed ved forskellige Foranstaltninger, forskellige Statskontrol og forskellige Regler, der let kunne indvirke uheldigt, hemmende, forstyrrende paa en Virksomhed, der i den Retning har været udfoldet ad privat Vej, af private Foreninger. Hvorledes denne Sag opfattes fra Kreditforeningernes Side, derom foreligger der jo, synes det mig, et talende Vidnesbyrd i en Udtalelse, hvorom delegerede fra samtlige Kreditforeninger ere bleve enige. Den findes aftrykt i Tillæg B. Der findes dert en Bemærkning om, at paa et Møde i Kjøbenhavn den 19de Januar vedtoges en Resolution af delegerede fra samtlige danske Kreditforeningers Bestyrelse, som gaar ud paa, at man maa fravaade, at der oprettes en saadan Hypotekbank, som her er Spørgsmaal om, idet man ikke kan indse, at de Fordele, som ventes opnaaede derved — i hvert Tilfælde under de nuværende Tidsforhold — ville opveje de Byrder, der derved paalægges Kreditforeningernes Interessenter. Jeg antager altsaa, at der ikke er nogen Nødvendighed for at oprette denne Hypotekbank, og at det er heldigt at undlade at gøre Eksperimenter, som ikke kunne, tror jeg, gavne, men som muligvis kunne forstyrre. Men ved Siden deraf har jeg en anden Grund, hvorfør jeg ikke vil være med til at stemme for dette Lovforslag, og det er den: Dette Lovforslag er kommet ind, for at udtrykke mig kort, som en Agrarlov. Det hørte med til Kredsen af de Løve, som skulde imødekomme Agerbevægelsen, hørte med til Kredsen af de Løve, hvorved Forholdene skulde forbedres formentlig for Landbruget her i Landet. Efter min Formening er det en ren Støffelse, man vil berede Landbruget, naar man giver denne Lov og proklamerer, at man derved i Virkeligheden skal komme det betrængte Landbrug i Møde. Hvorledes tænker man sig egentlig dette, at en Lov som denne skal gavne Landbruget her i Landet? Det skulde vel være derved, at man kan skaffe Landbruget billigere Laan, end det hidtil har faaet. Jeg betvivler nu, at dette vil blive Tilfældet. Tanken er jo den, at naar der udstedes Obligationer af en Hypotekbank, der samler en større eller mindre Del, for ikke at sige alle Kreditforeningerne under sig, og naar en saadan Hypotekbank aabner et Marked for Afættelsen af sine Obligationer i Udlandet, saa skulde disse Obligationer

kunne realiseres til en højere Pris, end de enkelte Kreditforeningsobligationer ere bleve solgte til eller kunne ventes at blive solgte til i Fremtiden. Jeg anser dette for at være i og for sig noget problematisk. Jeg vil erindre om, at et Kreditinstitut af denne Bestaaffenhed, til hvilket jeg har meget nøje Kendskab, har oprindelig været indrettet saaledes, at dets Obligationer faldt i 2 Klasser, den ene garanteret af Statskassen og den anden Serie eller Klasse af Obligationer ikke garanteret af Statskassen. I al den Tid, hvor disse Obligationer have bestaaet ved Siden af hinanden, har der ingen Sunde været forskel paa den Kurs, der noteredes paa de af Statskassen garanterede Obligationer, og dem, der ikke garanteredes af Statskassen, og da denne Kreditanstalt for nogle Aar siden af forskellige Grunde ansaa det for hensigtsmæssigt at inddrage de af Statskassen garanterede Obligationer og opfordrede Shaendehaverne af saadanne til at melde sig og saa dem ombyttede med ugaranterede Obligationer eller saa deres Penge, saa var der saa at sige ingen, der foretrak at saa Penge fremfor de af vedkommende Kreditkasse ny udstedte, ugaranterede Obligationer. Dette forekommer mig i og for sig slet ikke saa besynderligt. Her i Landet tror jeg, at de allerfleste væsentlig først og fremmest ville se hen til den Sikkerhed, der overhovedet ydes af Kreditforeningsobligationer. Naar alt kommer til alt, saa bliver det dog kun for en Brøddel, at Hypotekbankens Obligationer skulde blive paa den Maade statsgaranterede, dersom man tænker sig Hypotekbankens Omraade udviklet til et Tal af Millioner, som nogenlunde nærmer sig til det Tal af Obligationer, hvortil Kreditforeningernes Ulaan allerede nu er steget. De fleste ville altsaa tage Hensyn til den enkelte Kreditforenings Soliditet, og for dem vil altsaa denne subsidiære Brøddel, garanteret fra Statskassens Side, spille en mindre Rolle. Men naturligvis skal jeg erkende, at det er muligt, at Sagen kan stille sig anderledes, naar der bliver Spørgsmaal om Salg af Obligationerne i Udlandet. Her vil jeg imidlertid minde om, at der er jo en af de bestaaende Kreditforeninger i det mindste — jeg antager i øvrigt, der er flere — som har arrangeret sig saaledes, at deres Obligationer ogsaa sættes i Udlandet. Det er navnlig Tilfældet med den jydsk Landmandskreditforenings Obligationer, og jeg ved ikke rettere, end at disse Obligationer finde en ganske god og tilfredsstillende Afættning i Udlandet. Jeg ved derfor heller ikke, hvorfor man med nogen Sikkerhed kan sige, at det vil virke til Bedste